

ԱՊՐԻԼ
24

ԿԿՈՒ Մանկապատանեկան Թերթիկ

Մայիս Ա. - 2025

թիւ - 16 -

Թիւր պատրաստեց՝
Փաթու ԳԱՍՏԱՄ-ՎԱՐԴԱՎԵՏԵԱՄ
Նկարազարդեց՝
ՌԱՖՖԻ ՔԵԾԻՉԵԱՄ

Ապրիլ 24-ին մեծ մամիկները եւ պապիկները կը պատմէին, թէ ինչպէ՞ս թուրքերը Ապրիլ 23-ի գիշեր, մեր հարիւրաւոր մտաւորականները չարչարեցին, ժողովուրդն ալ կարաւաններով տարին մինչեւ Սուրբոյ Տէր Զօրի անապատը: Մեկ մասը ճամբան անօթութեան ջիմացա, Տէր Զօր հասածներուն մեծ մասն ալ արաբներու շնորհիւ փրկուեցաւ կամ կրօնափոխ եղան: 1915-ին թուրքերը հայոց հողերն ու ունեցուածքը բռնագրաւեցին: Թուրքերը կ'ուզէին, որ հայ ժողովուրդը իր ազգութիւնը եւ կրօնը մոռնայ եւ թուրք դառնայ, ոչնչանայ, մեկ հոգի մնայ, անոր ալ թանգարասի մէջ պահեն:

Բայց մի՛ տխրիք, թուրքը իր նպատակին չհասաւ, մեր հաւատքը մեզ փրկեց եւ մենք ոչ միայն ապրեցանք, այլ շատ մը խելացի եւ գիտնական հայեր օգտակար դարձան մարդկութեան, տարբեր բաներ ստեղծելով: Մենք չենք հրաժարիր մեր հաւատքեն, որովհետեւ անիկա պիտի փրկէ մեզ, մենք ալ միշտ հայ պիտի մնանք եւ պիտի պայքարինք մեր հայրենիքին համար:

Ապրիլ 24-ի օրը Յայաստանի մէջ բոլոր հայերը Ծիծեռնակաբերդ կ'երթան, իսկ սփիւռքահայութիւնը եկեղեցի կ'երթայ եւ կ'աղօթէ մեր նահատակներու յիշատակին համար, իսկ յուշարձաններուն քով ծաղիկներ կը դնէ:

Միշտ պիտի յիշենք եւ պահանջենք մեր հրատունքները:

Այո՛, պայքար կայ եւ պէտք է շարունակել պայքարը, մենք՝ հայերս մեր մտքին մէջ ամրագրած ենք արդէն. «ԿԸ ՅԻՇԵՍ ՈՒ ԿԸ ՊԱՐԱՍՉԵՍ»-ը:

Անշուշտ, մեր նահատակները ոգեկոչելու, ցեղասպանութիւնը յիշելու եւ հատուցում պահանջելու համար մենք չենք սպասեր մեկ օրուան՝ Ապրիլ 24-ին: Յայ մարդը մշտապէս յիշելով եւ արդար իրաւունքները պահանջելով է որ հանրութեան կրնայ ներշնչել պայքարի ոգին: Յիշել կը նշանակէ հայ պատանիներուն եւ երիտասարդներուն մտքերուն մէջ վերակենդանացնել մեր նահատակները, որոնք անմեղ զոհերը եղան թուրքիոյ գործած ցեղասպանութեան, ինչպէս նաև կը նշանակէ յիշեցնել անոնց, թէ իրենք են ժառանգորդները հայրենական հողերուն, մշակութային հարստութիւններուն տէրերը, մերն են՝ եւ մեզի կը պատկանին, բայց որ խլուած են մեզմէ:

Յայրենական հողերու ազատագրութիւնը մեր խնդիրն է, մեր դատը, մեր իրաւունքը: Եւ այս բոլորին տիրանալու համար ուրիշ ճամբայ չկայ, բացի պայքարէն:

Յայը կայ ու պիտի պայքարի մինչեւ որ հասնի իր նպատակին:

Ապրիլ 24

Օր խոնարհումի, սուրբ յիշատակին
Մեր նահատակներուն 1,5 միլիոն,
Կոչ սուրբ պայքարի, արդար հատուցման
Գրաւեալ հողերու մեր պապենական:

Ապրիլ 24

Ուխտի օր մեր մայրենին պահելու,
Միշտ հայ մնալու եւ ապրելու...
Օր հաւատարմութեան, մեր ազգին, հողին,
Մեր եռագոյնին եւ սուրբ հաւատքին:

Բացատրութեան հետեւելով փորձե՛ գիտնալ ասացուածքները:

1- Մարալը շնիկը յիշեց, ծին բայտը քաշեց:

Պատասխան

Շունը յիշե՛,

Փայտը քաշե՛:

2- Աղուեսին ըսածը ճիշտ է,- ըսաւ պոչը:

Պատասխան

Աղուեսը պոչը բերաւ վկայ:

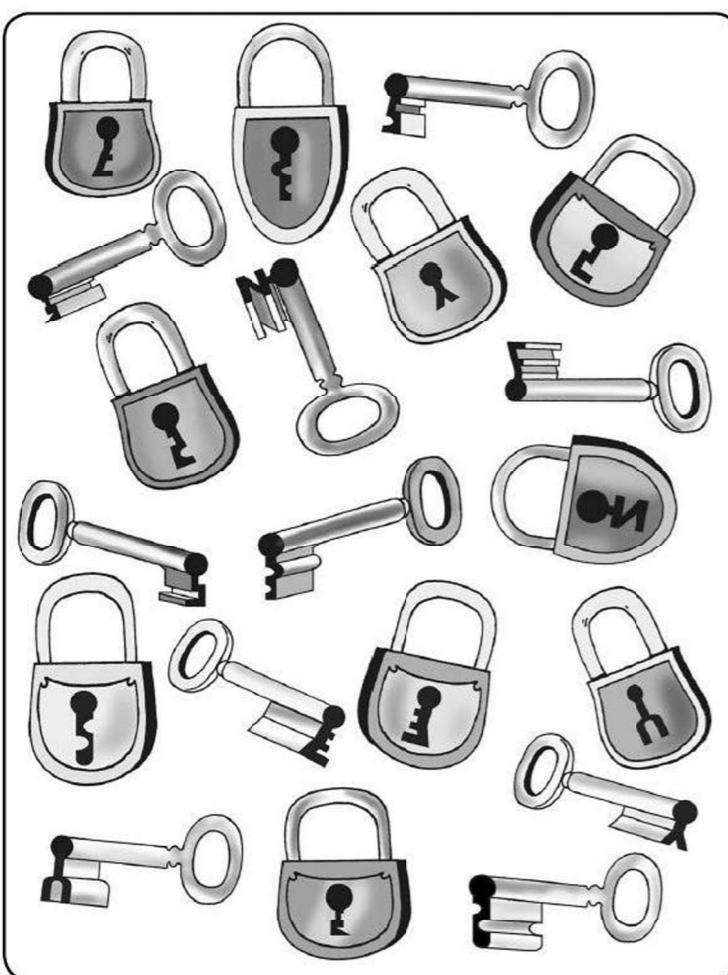
3-Քալեց, քալեց, երբ հաց տեսաւ կեցաւ:

Պատասխան

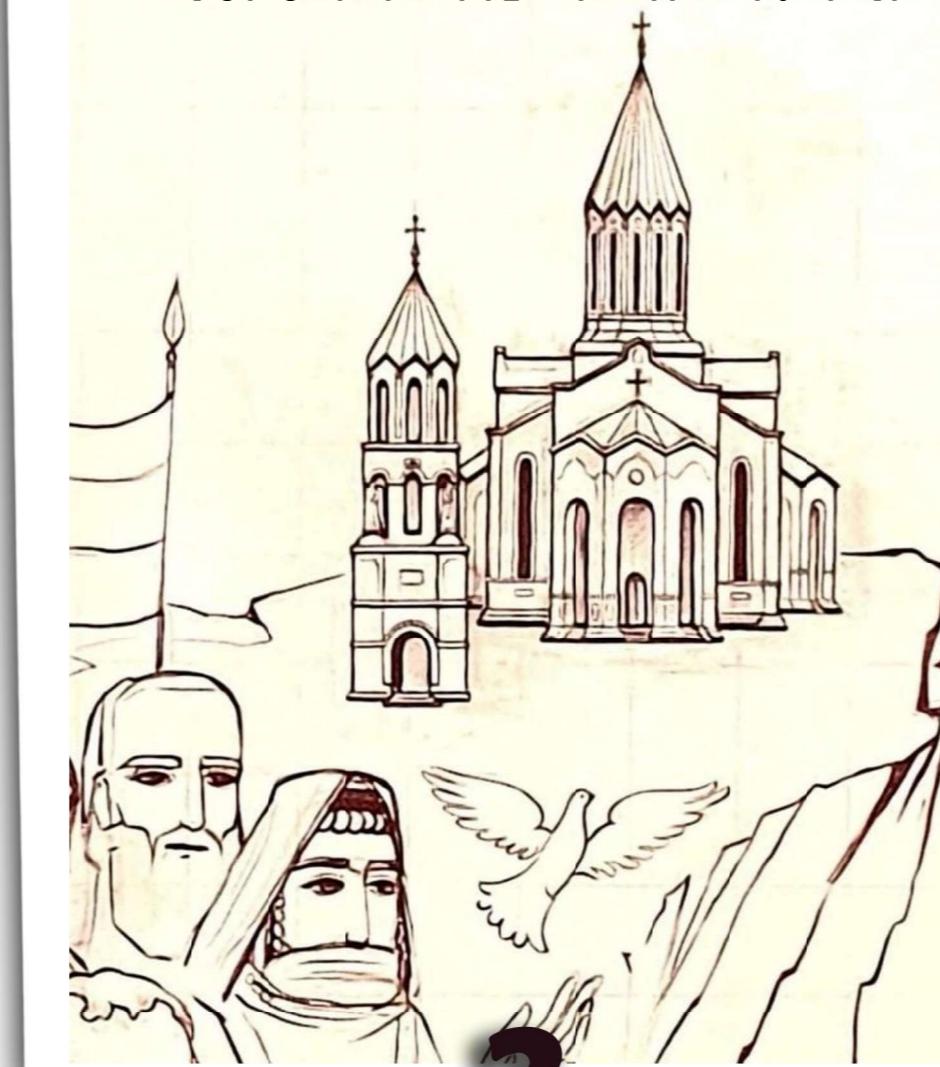
Ուր հաց

Հոն կա՞ց:

Գտի՞ր բանալիներուն ճիշտ կղպանքները:

Գեղեցկացո՞ւր պատկերը նախասիրած գոյներովի:

2

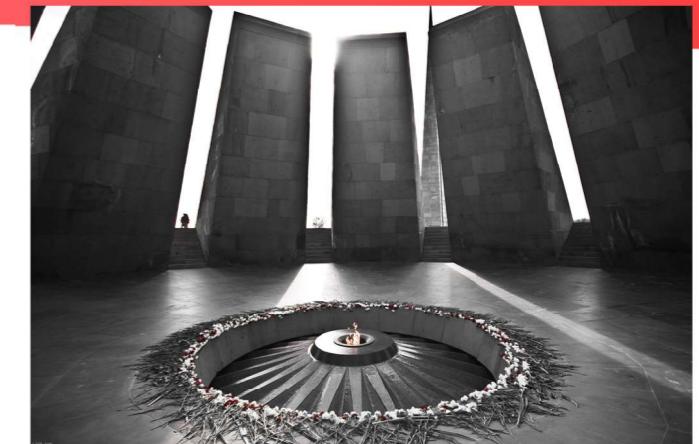

Ընտրե՛ ճիշտ պատասխանը առաջին օրինակին համաձայն:

	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{6}$	$\frac{5}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{6}{5}$
	$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{5}$
	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{8}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{7}$	$\frac{6}{8}$
	$\frac{1}{3}$	$\frac{3}{6}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{4}$
	$\frac{4}{6}$	$\frac{5}{6}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{3}{5}$
	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{2}{1}$
	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{5}{6}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{4}{3}$
	$\frac{1}{6}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{2}{5}$

ԾԻԾԵՐՆԱԿԱԲԵՐԴ

Օր մը Արենին այցի Յայաստան մեկնեցաւ եւ նախ ուզեց տեսնել Ծիծեռնակաբերդը: Ծիծեռնակաբերդին մէջ Արենին շրջեցաւ զբուավարի (guide) ուղեկցութեամբ եւ ստացաւ իր բոլոր հարցումներուն պատասխանները:

- Ինչո՞ւ այս յուշարձանը Ծիծեռնակաբերդ կոչուած է:
- Դարեր առաջ, այսօրուան Ծիծեռնակաբերդի տարածքին վրայ կը գտնուէր բերդ մը, որ կը կոչուէր Ծիծեռնակաբերդ, ըստ աւանդոյթի՝ այստեղ կը գտնուէր սիրոյ հեթանոսական աստուածուիի Աստղիկի տաճարը: Տաճարին վրայ ապրող ծիծեռնակները, իբրեւ սուրիանդակներ, լուրեր կը տանէին կայծակի աստուած Վահագնին, որուն սիրահարուած էր Աստղիկ դիցուիին:

- Իսկ յուշարձանը ե՞րբ կառուցուած է:
- 1,5 միլիոն նահատակներու յիշատակին նուիրուած այս յուշարձանը կառուցուած է 1965 թ. Յայոց Ցեղասպանութեան 50-ամեակին: Յուշակոթողը կը խորհրդանշէ հայ ժողովուրդի վերապրելու կամքը:
- Յուշահամալիրը քանի՞ մաս ունի,- հարցուց Արենին:
- Յուշահամալիրը բաղկացած է երեք մասերէ:

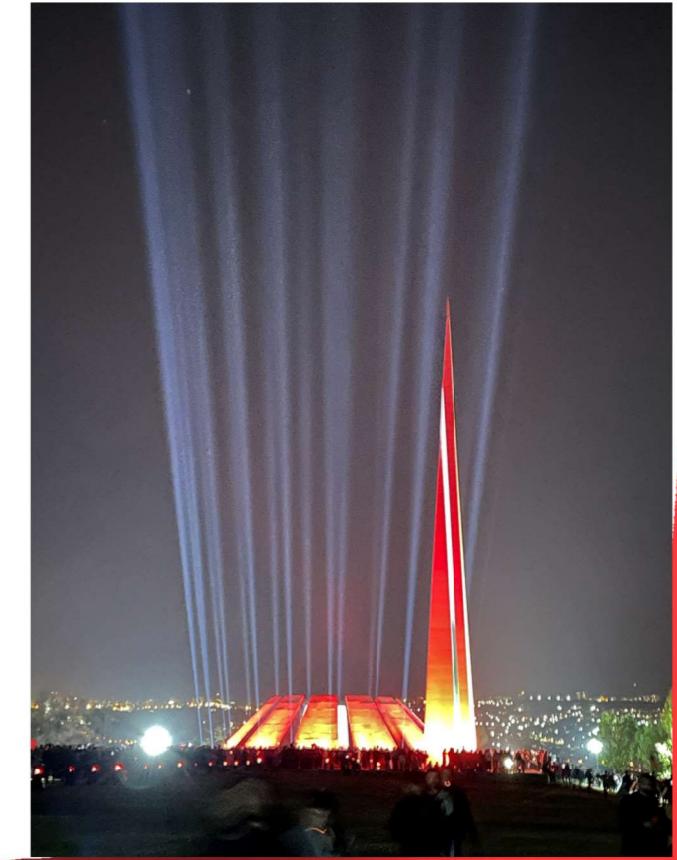
Յուշապատը, Վերածնունդ Յուշասիւնը եւ Դամբարան Տաճարը: 100 մեթր երկարութեամբ յուշապատին վրայ, փորագրուած են այն քաղաքներուն անունները, որը կազմակերպուած են հայերու կոտորածները: Երկրորդ հատուածը՝ յուշասիւնը կամ վերածնունդի սիւնն է, որ ծնունդ կ'առնէ հողէն: Ասիկա կազմուած է երկու բարձր սիւներէ մեծ եւ փոքր, ներկայացնելով՝ վերածնունդի գաղափարը:

Գիսաւոր երրորդ հատուածը Դամբարան տաճարն է, բաղկացած 12 հսկայ յեսասիւներէ, որոնց մէջտեղը եղենի զոհերու յիշատակի վառող անմար կրակն է, որ կը խորհրդանշէ յաւերժութիւնը: Այս կրակը երբեք չէ մարած:

- Այս 12 սիւները յատուկ խորհուրդ մը ունին,- հարցուց ան:
- Ըստ նախագծողներուն յատուկ խորհուրդ մը չունին: Ժողովուրդը տարբեր բացատրութիւններ յօրինած է:

- Այստեղ թանգարան ալ կայ չէ:
- Այո՛, ցեղասպանութեան թանգարանը բացուած է 1995 թ. Ապրիլ 24-ին, Յայոց Ցեղասպանութեան 50-ամեակին: Այստեղ կը պահուին ցեղասպանութեան մասին փաստեր: Կեդրոնը կը համարուի յիշողութեան պահպանման եւ փոխանցման կարեւոր կեդրոն:

- Ամէն տարի հազարաւոր հայեր կու գան այստեղ իրենց յարգանքի տուրքը մատուցելու մէր նահատակներուն,- ըստ Նարեն,- ես ալ որոշեցի այս տարի գալ եւ ուխտել՝ հայ մնալու եւ պայքարելու մէր արդար դատին համար:

ԱՐՄԵՆԻԱ

ԱՆՈՒՆ ԱՅԼ ՎԱՅՐԵՐՈՒ ՄԵԶ

- Հայաստանեն բացի Արմենիա տեղանունը կայ նաեւ Հայաստանի սահմաններեն դուրս: Այսպէս՝ Արմենիա անունով քաղաք կայ Թոլոմայիա (Յարաւային Ամերիկա) Քինտիո կոչուող նահանգին մէջ: Դիմնադրուած է 1880-ին Վիլլա Դոլտուին անունով, սակայն 1894-1896 թուականներու Դամիտեան կոտորածներուն հայ նահատակներուն ի յիշատակ՝ քաղաքի ժողովրդական խորհուրդը 30 նոյեմբեր 1899-ին որոշեց քաղաքը վերանուանել Արմենիա: Քաղաքին մէջ դրուեցաւ յուշարձան: Արմենիա մեծ վնաս կրեց վերջերս պատահած հրաբուխնեն:

- Արմենիա անունով քաղաք կայ նաեւ Ղրիմի մարզին մէջ, Սեւ Շովու հիւսիսը: Չայն հիմնադրած էն Ղրիմ գաղթած հայերը:
- Արմենիա հայաբնակ աւան կայ Ռուսիա, Կրասնոտարի Ապշերոնսկի շրջանին մէջ: Դիմնադրած էն Սամսոնէն եւ Տրապիզոնէն գաղթած հայերը, 1888 թուականին:
- Դարձեալ Արմենիա անունով աւան կայ նոյն Երկրամասի Կրիմսկի շրջանին մէջ: Չայն հիմնադրած էն Վանեն գաղթած հայերը, 1888:

ARMENIA